

ת"פ 56325/02/17 - מדינת ישראל, משרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים נגד אור - גז צובר בע"מ, יוסי חסין

בית משפט השלום בעכו

ת"פ 56325-02-17 מדינת ישראל נ' אור - גז צובר בע"מ ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופטת שושנה פיינסוד-כהן
מאשימה מדינת ישראל משרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים
ע"י ב"כ עוה"ד עאדל עלי, עפ"י כתב הסמכה מיוחד מטעם
היועמ"ש

נגד
נאשמים

1. אור - גז צובר בע"מ
2. יוסי חסין ע"י ב"כ עוה"ד ניר גורן

הכרעת דין

1. כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירת התקנת מתקן גז שלא לצריכה עצמית, מבלי לקבל היתר לכך מאת המאשימה, עבירה על פי סעיפים 4(א) יחד עם סעיף 25(ב) לחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989 (א) (להלן: "**חוק הגז**").

2. הנאשמת 1 (להלן: "**הנאשמת**"), הייתה במועד ביצוע העבירות, חברה פרטית שהתאגדה בישראל ועיקר עיסוקה באחסנה, מילוי, שיווק ואספקת גז. הנאשם מס' 2 (להלן: "**הנאשם**") שמש במועד ביצוע העבירה, מנכ"ל ובעלים של החברה, כמשמעותו בסעיף 26 לחוק הגז.

3. על פי עובדות כתב האישום, ביום 24.10.14, באזור שטח חקלאי בבוסתן הגליל, נמצא מצבור של 13 צוברי גז בגדלים שונים (בגודל מעל 110 ק"ג), 5 מהם מלאים בגז, השייכים לנאשמים, וזאת בשטח פתוח ללא השגחה וללא קיום תנאי בטיחות מינימאליים. 5 מצבורים נתפסו וסומנו ביום 4.11.14. על פי הנטען בכתב האישום, במעשיהם אלו, התקינו הנאשמים מתקן גז שלא לצריכה עצמית, מבלי לקבל היתר לכך מאת המאשימה.

4. הנאשמים מודים בעיסוקה של הנאשמת כנטען בכתב האישום וכן בהיותו של הנאשם מנכ"ל ובעלים של החברה, כמשמעותו בסעיף 26 לחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989. כמו כן מודים, כי במקום הנטען היו 13 צוברי גז השייכים לנאשמת 1, כאשר 5 מהם לא היו ריקים מגז. הנאשמים כופרים בטענה, כי הצוברי גז אינם לצריכה עצמית.

5. במעמד הדיון מיום 6.6.2017 ביקש הסנגור לזכות את הנאשמים מאחר שלטענתו כתב האישום אינו

מגלה עבירה. לטענתו, המדובר בעניינו במתקן גז לצריכה עצמית כהגדרתו בחוק, המוחרג מסעיף 4 ואינו טעון רישוי.

6. בהחלטה מיום 10.9.2017 דחיתי טענות הסנגור לזיכוי הנאשמים בטרם בירור האשמה. בין היתר, נקבע על ידי, כי **"הטענה, כי מתקן הגז נשוא כתב האישום משמש לצריכה עצמית, טעונה הוכחה"** (פסקה 14 להחלטה).

7. נשמעו ראיות הצדדים.

מטעם התביעה העידו, מר חאלד פארג', מנהל מרחב אצל המאשימה; רס"ב סיומה שיק, שוטר במשטרת ישראל; מר אוסמה סעד, חוקר במנהל הדלק הגז; מר איאהב אליאס, מרכז פיקוח בכיר במשרד התשתיות אשר בתקופות הרלוונטיות לכתב האישום שימש גם כחוקר במינהל הגז והדלק.

מטעם ההגנה, העיד מר קורנל טמבורו, עובד באגף פיקוח ובטיחות במשרד התשתיות. הנאשם בחר שלא להעיד להגנתו.

8. בתום שמיעת הראיות ולבקשת הצדדים, הוגשו סיכומי טענות כתב. לאחר הגשת נתבקש צירוף ראיות על ידי הסנגור. על פי החלטה מיום 21.4.2018 ניתנה רשות לצירופן של הראיות המבוקשות. לבקשת ב"כ המאשימה, זומן בשנית מר אוסמה סעד לעדות ביחס לראיות החדשות בלבד. ראיות אלו עניין חקירה נוספת לנאשם אשר לשיטתם של הנאשמים נועדה אך ורק להאריך את תקופת החקירה באופן מלאכותי. (לעניין זה ראה סעיף 52 ואילך להכרעת דין זו).

דין

9. אין חולק, כי מצבורי הגז אשר נמצאו על ידי המאשימה באזור חקלאי, בוסתן הגליל, הנם בבעלות המאשימה, ספק גז, אשר הנאשם הנו בעליה ומנהלה.

הנאשמים בתשובתם לכתב האישום, הודו, כי הצוברים נשוא כתב האישום שייכים לנאשמת 1 בהתאמה לראיות שהוצגו; בעדותו אישר עד תביעה מס' 2 את שכתב בדו"ח, כי על חלק מהצוברים הייתה מדבקה של אור גז (עמ' 13, ש' 9-10 לעדותו). רס"ב סיומה שיק, העיד אף הוא **"רשום על זה. רשמתי בדוח שכתוב על אחד הצוברים או על חלקם יוסי חסין. אני מתקן, רשום על הצוברים "אור גז".."** (ש' 19-21 לפר' עדותו).

10. כעולה מדו"ח הפעולה שנערך ע"י רס"ב סיומה שיק, ביום 29.10.13, במהלך פעילות ביישוב בוסתן הגליל, בוצעה תצפית על השדה בו נצפו הצוברים, בסמוך למחנה שרגא **"בבדיקה וצילום של הצוברים, ע"י המפקח איאהב אליאס, הוברר שכל הצוברים מלאים בגז בכמות של כשמונים אחוז לערך"** (ת/2). מס' ימים לאחר מכן ובדו"ח שנערך על ידי עד תביעה מס' 2, מר חאלד פרג' (דו"ח פעולה מיום 4.11.13, ת/1) פורטו על ידו מספר הצוברים שנצפו וכן נפחם של הצוברים שנמצאו

בשטח החקלאי, קרוב לבוסתן הגליל. במסגרת זו נרשם, כי מכלל הצוברים, 5 היו מלאים עם 85% גפ"מ כ-36,362 ליטר, כ-20 טון גפ"מ. בדו"ח הפעולה של מר איאהב אליאס מאותו היום צוין, כי 5 צוברים מלאים בגפ"מ- סומנו על ידו בפלומבות (8/ת). הנאשמים הודו בתשובתם לאישום, כי **"במקום היו 13 צוברים, 5 מהם לא היו ריקים מגז"**.

11. הנאשם בחקירתו במשטרה אישר, כי היו חמישה צוברים עם גפ"מ (10/ת) והעיד, כי יש לו בערך 135 לקוחות פעילים. הנאשם אישר, כי אין לו רישיון לאחסון גפ"מ במקום בו נתפסו הצוברים בבוסתן הגליל ביום 4.11.13 (ש' 25-26, שם).

12. עד תביעה מס' 1, הגיש, בין היתר, תמונות ודו"ח צילומים אשר צולמו על ידו (הוגשו וסומנו 11/ת) באשר לכך העיד **"מופיעים צוברי גפם שחלקם מלאים וצולמו במקום ליד בוסתן הגליל. מאוחסנים ללא היתר"** (עמ' 21, ש' 18-20 לפר' עדותו).

13. **עד ההגנה** אף הוא נשאל והעיד באשר לתמונות אלו (11/ת) משנתבקש לספר מה הינו רואה בתמונות **"אני רואה 1,2,3,4,5,6 משהו כמו 7 צוברים ו- 3 בובטיל, צובר העומד ורחב. שאר הצוברים נראים כמו צוללות. זה אותה תמונה אותו סימון, אבל בעמוד 1 ו- 7 בתמונה 1 ו- 7 שרואים את הצוברים שאמרתי כאשר קדימה קרוב יותר למצלם אלה הצוברים הבובטילים והתמונה יותר ברורה תמונה 2 מתוך 7 ובתמונות 3,4 הם צוברים רגילים שהגדרתי אותם כמו צוללות. אם אני מסתכל, בתמונה 5 מתוך 7 אני רואה שהצוברים לא ריקים ומכיוון שהתמונה יחסית קטנה לא אצליח לראות את גילם"** (עמ' 34, ש' 9-4 לפר' עדותו).

14. הראיות הנ"ל מלמדות כי נתפסו מתקנים צוברים לאחסון גפ"מ וכמו כן, כמעין מחסן מכלי גפ"מ ללא רישיון. ניתן להיווכח, כי המדובר במכלים המשמשים לאחסנת גז, כאשר על פי הראיות ולרבות על פי עדות עד ההגנה, לפחות בחלקם היו מלאים- אין חולק כי מדובר ב 5 מהם.

15. לראשונה בסיכומי ההגנה, נטען, כי לא הוכח, כי עסקינן בענייננו ב"מתקן גז". הסנגור חולק על אופן עריכת תחשיב המאשימה, לצורך הקביעה, כי המדובר במתקן גז הטעון רישוי. לטענתו, צוברים ריקים אינם מתקן גז אלא מתקן ברזל. לטעמו של הסנגור, כאשר חלק מהצוברים ריקים ומנותקים לא ניתן לראות בהם מתקן גז טעון רישוי, תהא הקיבולת שלהם אשר תהא. לטענתו, לא הוכח, כי בענייננו המדובר במתקן גז אחד ולא במתקני גז. המאשימה לא הוכיחה חיבור פיסי ביניהם לצורך העניין.

16. בענייננו, לא הוכחה הטענה להיות המתקן "מתקן גז", כי אם להפך; למעשה, בראשיתו של ההליך ביקש הסנגור להיבנות מהוראת הפטור שבסעיף 4 לחוק בטענה כי **"מכאן שענייננו במתקן גז לצריכה עצמית כהגדרתו בחוק, שמוחרג מסעיף 4 לכן אין עבירה, כי מתקן זה לא טעון רישוי.."** (עמ' 2, ש' 13-14 לפר' הדיון מיום 6.6.17). הסנגור למעשה טען ועודנו טוען לתחולת הפטור מחמת

שענינו במתקן גז לצריכה עצמית. בשום שלב לא הוכחש ולא נטען, כי עסקין בריבוי מתקנים ולא במתקן אחד. לא ניתנה לצדדים הזדמנות להבאת ראיותיהם בנקודה זו. במקום אחר טען הסנגור בהליכים אלו, כי "חוק סדר הדין הפלילי אומר שלתביעה יש אפשרות להביא ראיות למה שמוכחש לכתב האישום. משמע, ככל שלא מוכחש דבר בכתב האישום, אינה נדרשת להביא ראיות וגם אינה רשאית לכך" (פר' הדיון מיום 7.1.18). הסנגור לא יכול לאחוז את החבל משתי קצותיו בכלל טיעוניו אלה. הראיות מכל מקום מלמדות, כי הצוברים שנתפסו עונים על הגדרת "מתקן גז" על פי חוק הגז;

17. סעיף 1 להוראת חוק הגז מגדיר;

"מיתקן גז" - מיתקן, מכשיר, או אבזר, המשמש להחסנה, להולכה, למדידה, לשקילה, להפצה, לצריכה, לצבירה, או לשריפת גז שריפה של גז ולפליטתם, לרבות מבנים, מכלים, צינורות ואבזרים קבועים או מיטלטלים המשמשים במיתקן;

18. לשון החוק קובעת, כי כל מתקן, מכשיר או אבזר המשמש לאחד מן השימושים הנקובים בסעיף מהווה למעשה מתקן גז. לשון החוק נוקטת לשון "לרבות" מבנים, מכלים, צינורות ואבזרים קבועים או מיטלטלים המשמשים במתקן. אין כל דרישה בהוראת החוק, כי מיטלטלין אלו יהיו מחוברים למתן חיבור קבע ומעצם היותם "מיטלטלין" הרי שדי בכך כי הנם משמשים כמתקן. לשון החוק אינה כוללת התייחסות לתכולתם ו/או תכנם של כלים אלו ו/או לקיבולת שלהם. מתקן ברזל לפיכך, ככל שהנו מתקן המשמש לאחד מן השימושים הנקובים בהוראות הסעיף, אף הוא עונה על הגדרת "מיתקן גז".

19. בעניינו, הוכח כי במועדים הרלוונטיים לכתב האישום נתפסו 5 צוברים מלאים גפ"מ, אשר הנם בבעלות הנאשמת 1. על פי דו"ח הפעולה של מר איאהב אליאס הגיע לשטח ביום 17.11.13 על פי הנחיית מנהל האגף, לבדוק האם בוצעה שאיבת גפ"מ. על פי השעון, ראה, כי הסימון בכלל הצוברים הנו 0% וכי למעשה הצובר ריק. בחלק מן הצוברים פתח את הברז וראה שלא יוצא גז. הנאשם בחקירתו אישר, כי שאב את הגפ"מ שנתפס ביום 4.11.13 באמצעות המכלית שלו וחילק אותו ללקוחות שלו (ש' 59-5858, ת/10). בכך אישר למעשה, כי הגפ"מ שנתפס שימש לאספקה ולא לצריכה עצמית.

20. הנאשם בחר שלא להעיד ובכך יש משום חיזוק לראיות המאשימה, על פי הוראת סעיף 162(א) לחסד"פ המורה, כי **"הימנעות נאשם מהעיד עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות של התביעה וכן בסיוע לראיות התביעה במקום שדרוש להם הסיוע.."** אכן זכותו של הנאשם לשתוק ולא להתייבב על דוכן העדים. יחד עם זאת, הראיות שהציגה המאשימה- התמונות שצולמו באתר, עדויות החוקרים בשטח וכן גרסת הנאשם בחקירותיו- מעלות לכאורה אשמה כנגדו. בנקודה זו ובפרט באשר להודאותיו בחקירותיו בביצוע העבירה, נתבקש הסברו של הנאשם. **"באין הסבר כזה שתיקתו תחזק את גרסת התביעה ותסייע לה"** (פסקה 244 לסיכומי הנאשם, על כלל אזכוריה). לעניינו, בחקירותיו במשרד האנרגיה והמים (ת/4, ת/10) מסר הנאשם גרסה ברורה ולרבות הודאה בביצוע מעשי העבירה ולאחר מכן בחר שלא להעיד.

21. הראיות מלמדות מכל מקום, כי הצוברים נשוא כתב האישום אשר הנם בבעלות הנאשמת 1 אשר הנה "ספק גז" שימשו לאספקת, הולכת, אחסנת, צריכת ואף צבירת גז ומשכך הרי שהנם מהווים "מתקן גז" כהגדרתו בחוק, לא כל שכן שעה שהנם שייכים לספק גז.

22. כאמור הטענה שהמדובר במתקנים ולא במתקן אחד כלל לא עלתה, כי אם לראשונה בסיכומי ההגנה. כך או כך, הרי שבין אם המדובר במתקן גז ובין שהנם מתקני גז, בין אם מחוברים זה לזה דרך קבע ובין אם מדובר במיטלטלין המשמשים במתקן, הרי שהנם מחויבים ברישוי על פי הוראת סעיף 4(א) לחוק הגז. כעולה מהוראות החוק עצמן, מתקן גז מחויב ברישוי. ביחס למתקני גז- ברבים- על אחת כמה וכמה.

חובת רישוי ותחולת הפטור

23. סעיף 4 לחוק הגז קובע כך-

4. (א) לא יתקין אדם מיתקן גז ולא יעשה בו שינוי יסודי אלא על פי היתר בכתב מאת המנהל ובהתאם לתנאי ההיתר, למעט מיתקן גז שהוא אחד מאלה:
- (1) מיתקן גז פחמימני מעובה לצריכה עצמית;
  - (2) מיתקן גז טבעי לצריכה;
  - (3) מיתקן גז המשמש לצריכת גז טבעי לשימוש ביתי.

24. סעיף 1 לתוספת הראשונה קובע

תוספת ראשונה

(סעיף 1)

מיתקן גז פחמימני מעובה לצריכה עצמית

מיתקן גז פחמימני מעובה המשמש לצריכה עצמית, לרבות מיתקן שאינו בבעלות המשתמש ונתקיים בו אחד מאלה:

- א. קיבולו המרבי הכולל אינו עולה על 10 טונות והוא נמצא באזור מגורים;
- ב. קיבולו המרבי הכולל אינו עולה על 20 טונות והוא נמצא באזור תעשיה או חקלאות.

25. טענות הצדדים בסוגיית פרשנותו של הפטור אשר ניתן בסעיף 4 לחוק, בד בבד עם האמור בסעיף 1 לתוספת הראשונה נדונו והוכרעו בהחלטת מיום 10.9.17. ביחס לכך נדחתה על ידי זה מכבר הפרשנות המוצעת על ידי הסגור ונקבע בזו הלשון,

"לשון התוספת הינה, כי מתקן גז פחמימני מעובה לצריכה עצמית הנו "מיתקן גז פחמימני מעובה המשמש לצריכה עצמית" אשר קיבולו המרבי אינו עולה על הקיבולת המוגדרת בתוספת ביחס למיקומו. לשון התוספת אינה מגדירה את המילים "לצריכה עצמית" כי אם קובעת תנאי נוסף לצורך הכללתו של "מיתקן גז פחמימני מעובה המשמש לצריכה עצמית" לגדר החריג הנקוב בסעיף 4(א)(1) לחוק. המילים "ונתקים בו אחד מאלה" נוקטות לשון תוספת תנאים למילים "מיתקן גז מעובה המשמש לצריכה עצמית", ואין בהם משום פרשנות. במובן זה למעשה מצמצמת הגדרת התוספת את תחולת החריג, כך שיחול ביחס למתקן גז מעובה המשמש לצריכה עצמית אך רק בהתקיים תנאי הקיבולת המרבית ביחס לאזור הרלוונטי. כל זאת כעולה בראש וראשונה מלשון התוספת עצמה" (הדגשות במקור).

26. בנקודה זו נקבע כאמור, כי הטענה, כי המדובר בגז לצריכה עצמית טעונה הוכחה. המדובר בטענת הגנה המבקשת לחסות תחת הוראת הפטור אשר הנה יוצאת מן הכלל ומוחרגת הימנו. אשר על כן, נטל ההוכחה בנקודה זו מוטל על הנאשמים עצמם. הדברים אמורים בפרט שעה שהמדובר ב"ספק גז" הטוען כי המדובר בגז לצריכה עצמית, חרף אמרתיו של הנאשם בחקירותיו, כי המדובר בגז שסופק על ידו ללקוחותיו, כאשר הנאשם בחר שלא להעיד להגנתו. לא כל שכן, בנקודה זו נטל הבאת הראיות מוטל על הנאשם, אשר חזקה כי אם ישנן כאלה הרי שהן מצויות בידיו.

27. לגופו של עניין, איני מוצאת לשוב ולהידרש בשנית לטענות הסנגור ביחס לפרשנותו של סעיף הפטור, המועלות בסיכומיו, לאחר שניתנה זה מכבר החלטה בעניין (החלטה מיום 10.9.2017). בהחלטה זו ובאשר לאופן פרשנותו של סעיף הפטור, נקבע על ידי, כי פרשנותו של סעיף הפטור נלמדת "בראש וראשונה מלשון התוספת עצמה" (פסקה 10 להחלטה). בעניין זה צוין, "שלשון החוק ברורה ואינה נדרשת לפרשנות." (פסקה 11, שם) וכי למעשה האמור בפר' 53 של ישיבת ועדת הכלכלה של הכנסת אך מתווסף ומתיישב עם לשון החוק עצמה. פרשנות זו לפיכך, מתיישבת עם עקרון החוקיות, על פיו, פרשנותו של חוק נלמדת בראש וראשונה מלשון. הסנגור אף הוא מצוין, כי מקום שכוונת המחוקק ברורה אין מקום להתחקות אחר כוונתו הסובייקטיבית (פסקה 188 לסיכומי הסנגור). לשון החוק ברורה בענייננו, כפי שנקבע בהחלטתי. פרסומים שונים במשרד התשתיות אינם מהווים תשתית מאידך לפרשנותם של חוקים. מכל מקום, שאלת חלוקת הסמכויות בין המשרדים השונים ביחס להענקת הרישיונות אינה משליכה על חובת הרישוי על פי חוק ואינה מלמדת על סמכותה ו/או העדר סמכותה של המאשימה דכאן להעמיד לדין בגין העדר רישוי על פי חוק הגז. פרסומים באתר משרד התשתיות אינם מהווים אסמכתא משפטית לכך. טענת הנאשמים לחוסר סמכותה של המאשימה, לכאורה, תלויה מכל מקום בהוכחת טענתו לתחולת הפטור בענייננו- אך הדבר לא הוכח. יכול וטענות אלו תהינה טובות לשלב אחר של הדיון.

28. בבחינת למעלה מן הצורך, בעדותו של מר חאלד פארג', סיפק הסבר שאף ההולם את תכלית החקיקה בנוגע לסיכון הנשקף ממתקן שאינו משמש לצריכה עצמית בשונה ממתקן המשמש לצריכה עצמית כך "מתקן שיכול לשרת לקוח מחובר למכשירים הצורכים גז ומתקן כמו זה, לא מחובר

למתקין גז והסכנה שכל אדם יוכל להיכנס לפתח את הברזים ולעשות פעולות מילוי, ריקון, שריפה וזה יכול לסכן אותו ואנשים בסביבה (עמ' 14, ש' 4-6 לפר' עדותו). פרשנות הנאשמים מאידך אינה נלמדת מלשון החקיקה ו/או תכליתה ולפיכך דינה להידחות.

29. בהתאם לחקירותיו של הנאשם מודע היה הוא לחובת הרישוי במקרה זה (ש' 54 ת/10). הנאשם מסר

"האחסון הוא אסור, צריך רישוי למיקום הצובר ואין לי רישיון, אבל להכניס גפ"מ ולשאוב מצובר לא צריך רישיון" (ש' 54, ת/10) הנאשם אישר כאמור, כי אין לו רישיון להפעלת מתקן מילוי במקום הנ"ל (בוסתן הגליל) (ש' 55-56, ת/10). דין הטענות בדבר תחולה רטרואקטיבית וכיו"ב כטענות הנאשמים להידחות לפיכך.

30. בנקודה זו וככל שביקש הסנגור להיבנות מטענתו כי המקרה חוסה תחת הוראת הפטור מחמת

שהמדובר בעניינו מתקני גז ולא במתקן גז, הרי שעליו נטל הראיה בנוגע למשקלו של כל מתקן ומתקן. אך הדבר לא נטען על ידו כלל, כי אם לראשונה בסיכומיו. כך או כך הרי שלא הוכחה הטענה, כי הנם משמשים לצריכה עצמית כנדרש על פי הוראת סעיף 4 לחוק הגז ולשון התוספת.

31. העובדה כי החברה הנאשמת 1 הנה ספק גז, אינה מלמדת לכשעצמה על כי באופן גורף אינה יכולה

לחסות בצל הפטור במקרים המתאימים על פי חוק, אלא שחובת ההוכחה מוטלת על הנאשמים במצב דברים זה והנה מוגברת לשכנע כי המתקן אשר נתפס על ידי המאשימה מוחרג בהיותו לצריכה עצמית במיקום ובקיבולת כמפורט בתוספת הראשונה.

32. מכלל טעמים אלו ומשלא הוכח, כי הנאשמים חוסים תחת הוראת הפטור ומאחר שהראיות מלמדות, כי

מתקן הגז שנתפס והנו ברשותם טעון רישיון אשר אין בידם, הרי שהוכח דבר ביצוען של העבירות נשוא כתב האישום, על פי חוק הגז.

33. בבחינת למעלה מן הצורך, הציגה המאשימה אף ראיות לכך שכמות הגז שנתפסה חורגת מן הקיבולת

הנהנית מתחולת הפטור, ביחס למקום שנתפסה. ראיות אלו לא נסתרו בבדל ראיה. בנקודה זו, ככל שביקשו הנאשמים להוכיח, כי הוראת הפטור חלה בעניינם, הרי שנדרשו הם להוכיח, כי כמות הגז שברשותם אינה חורגת מן המותר על פי חוק ולצריכה עצמית אך הדבר לא נעשה על ידם. מאידך הציגה המאשימה ראיות כדלקמן;

כמות וקיבולת

34. מר חאלד פרג', מנהל יחידת הפיקוח במנהל הדלק והגז במחוז חיפה והצפון, העיד כי ערך את דו"ח

הפעולה (ת/1) לאחר ששהה ביחד עם אפרים סעידי, מנהלו ועם מפקח נוסף, איאהב אליאס ושני שוטרים נוספים שעובדים אצלם במנהל הגז, בבוסתן הגליל, בשטח נשוא כתב האישום ותיעד על פי

מראה עיניו.

35. כעולה מת/1, הצוברים שנמצאו במקום היו בנפחים שונים לפי הפירוט הבא:

5 צוברים * 7524 ליטר (לפי הרשום בתווית)

2 צוברים * 6274 ליטר

1 צובר * 1890 ליטר

1 צובר * 3784 ליטר

3 צוברים * 250 ליטר

1 צובר * 3782 ליטר

"בסך הכל: 62,443 ליטר שזה בערך קיבולת של 35 טון. מתוכם 5 צוברים היו מלאים עם 85% גפ"מ שזה בערך 36,362 ליטר- קיבולת של כ-20 טון גפ"מ"

36. כבר במעמד העדות והגשת המסמך, התנגד הסנגור להגשת המסמך הכולל נתונים מספריים שאינם מופיעים בכתב האישום. נטען, כי אין המאשימה רשאית להוסיף עובדות אלו שאינן מופיעות בכתב האישום. המאשימה טענה מאידך, כי בכתב האישום מצוין בסעיף 3, 13 צוברי גז בגדלים שונים ועל כן, כי זכות התביעה להוכיח. ההתנגדות נדחתה על ידי ודו"ח הפעולה הוגש. בסיכומיו שב הסנגור על טענות אלו. לטענתו, לראשונה בסיכומי המאשימה נטען כי כמות הגז באתר עומדת על 36.362 טון, כאשר היא עורכת את החישוב על ידי צירוף נפח האחסון הכולל של כלל מתקני הצובר שנמצאו באתר יחד, חלקם ריקים במוצהר.

37. יש לדחות טענות הסנגור להרחבת חזית. בסעיף 3 לכתב האישום, נטען, כי במועדים ובאזור הרלוונטיים לכתב אישום "נמצא מצבור של 13 צוברי גז בגדלים שונים (בגודל מעל 110 ק"ג)". כתב האישום אינו מפרט את כמות הגז המדויקת שנמצאה באתר. יחד עם זאת, נטען כי המדובר בצוברים בגדלים שונים של מעל 110 ק"ג. המדובר בטענה שנטענה בראשית ההליך מטעם המאשימה והוכחה על ידה במהלך ההליך.

38. לגופו של עניין, הציגה המאשימה ראיותיה באשר לאופן עריכת התחשיב על ידה; מר חאלד פארג' העיד בנוגע לאופן עריכת התחשיב (עמ' 14, ש' 13-32; עמ' 15, ש' 1-5 לפר'). טענת הסנגור, כי לא ניתן למלא צובר גז ב-100% מטעמים של השארת נפח לצורך התפשטות הגז במקרים של שינוי טמפ', כדי שהלחץ לא יבקע את המיכל, הולמת מכל מקום את אשר צוין בדו"ח הפעולה (ת/1) כי הצוברים היו מלאים עם 85% גפ"מ (ולא 100%). מעדותו של מר פארג' עלה, כי התחשיב נערך על פי המשקל

הסגולי של הגז ומשנשאל האם בדק את הטמפ' העיד, "לא. כי טווח השינוי לא כזה גדול" (עמ' 15, ש' 4-5 לפר') עדותו זו לא נסתרה. מאידך, לא הציגו הנאשמים כל תחשיב סותר מטעמם להוכחת טענות ההגנה.

39. בנקודה זו וככל שביקשו הנאשמים להוכיח, כי קיבולו המרבי של המתקן אינו עולה על 20 טונות באזור חקלאות, שם נתפס(כהוראות הפטור), הרי שהנטל עליהם להביא ראיותיהם. כאמור בענייננו כלל לא הוכח, כי המדובר במתקן לצריכה עצמית ומשכך הרי שלא הוכחה תחולת הפטור כלל.

40. זה המקום להוסיף ולציין, כי אין כל רלוונטיות בענייננו לטענות הסנגור באשר לתחולת הפטור על פי חוק שירותי הובלה, ביחס לרכב המוביל גז. הוראות אלו אינן חלות ואינן רלוונטיות בבחינת ביצוע עבירה על פי חוק הגז.

41. לסיכום, הרי שלגופו של עניין הוכח ביצוע העבירות כנטען על פי כתב האישום.

כעת נדרש לטענות הסף של הסנגור אשר נטענו על ידו בעמ' 9-12 לסיכומי, לאחר שטען לגופו של עניין ומשכך סדר הדיון בטענות;

שיהוי והגנה מן הצדק

42. לטענת ההגנה, הוגש כתב האישום במקרה זה בשיהוי ניכר. כתב האישום הוגש בחודש 2/17, למעלה מ-3 שנים מחלוף האירוע וסיום החקירה דה פקטו. נטען, כי למעשה "השלמת החקירה" מיום 19.8.15 (ת/4) נועדה להאריך מלאכותית את המועדים. השלמה זו אף היא התקיימה למעלה משנה לאחר שלב החקירה הקודם וכתב האישום המתין עוד כשנה וחצי עד למועד הגשתו (ומאז תוקן פעמיים, בפעם השנייה בפתח ישיבת ההוכחות).

43. לעניין זה, מפנה הסנגור להנחיות היועמ"ש (אשר לא צורפו על ידו ומס' ההנחיה צוין באופן שגוי על ידו) על פיהן, נטען, כי פרק הזמן המרבי להחלטת תובע על העמדה לדין בעבירות עוון הנו שנה.

44. הנחיה מס' 4.1202 (מיולי 2014) עניינה במשך טיפול התביעה בתיק עד להגשת כתב אישום. במסגרת זו, בהנחיה 3(א)(2)(ב) נקבע,

(2) ככלל, ייתן תובע החלטתו בעניין תיק חקירה מסוים מוקדם ככל האפשר ולא יאוחר מפרקי זמן אלו:

...

(ב) בעבירות מסוג עוון יש לפעול לסיום הטיפול בתיק בתוך 12 חודשים.

עמוד 9

45. בהוראות סעיפים 1(ו)(ז)(ח), בין היתר, הוגדרו מטרות ההנחיה,

" (ו) ההנחיה שלהלן נועדה לסייע במידת האפשר בקיצור הזמן הנדרש להכנת כתבי אישום בפרקליטות המדינה ובמשטרה, מתוך התחשבות בנסיבותיו של כל מקרה ומבלי לפגוע במטרות העיקריות של המשפט הפלילי.
(ז) אין בהנחיה זו כדי לשנות את המצב המשפטי הנובע מהוראות ההתיישנות הקבועות בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן- חוק סדר הדין הפלילי), או בתקפו של כתב אישום שהוגש שלא במועדים האמורים בהנחיה זו. מטרת ההנחיה לקבוע, כעקרון מנחה, חובה לעשות כל מאמץ על מנת להשלים את הליכי החקירה עד לגבישו כתב האישום בפרק הזמן הקצר ביותר האפשרי.

...

(ח) ... עם זאת, ברור כי ייתכנו מקרים בהם תידרש חריגה מפרקי זמן אלו מטעמים ענייניים ומוצדקים..."

46. עינינו הרואות, אין בהנחיות אלו כדי לשנות את המצב המשפטי הנובע מהוראות ההתיישנות הקבועות בחסד"פ, חרף חשיבותן הרבה כעניין של מדיניות משפטית המחייבת את רשויות התביעה. בנקודה זו, אכן אין להקל ראש בחשיבות החשת ההליכים והגשת כתבי אישום בסמוך עד כמה שניתן למועדים בהם הבשילו חומרי החקירה. באשר לתוצאה האופרטיבית של חריגה מהן, מכל מקום, הרי שבסעיף 1(ג) נקבע, כי "על יסוד טעמים אלו וכעניין שבמדיניות, חלוק זמן רב מאז החקירה עשוי לעיתים להיות שיקול לסגירה של תיק פלילי או להימנעות מהגשת ערעור" אלא משהוגש כתב אישום, הרי שנכנסים אנו לגדרי חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ד-1982, על פיו, יש להגיש כתב האישום במסגרת תקופת ההתיישנות הקבועה בסעיף 9 בעבירת עוון- 5 שנים. בענייננו, במועד הגשת כתב האישום (26.2.17) טרם חלפה תקופת ההתיישנות על פי חוק (ביחס לעבירות שביצוען בחודשים 10-11/2013). בראי קביעה זו יש לבחון האם בענייננו הוגש כתב האישום בשיהוי מכביד באופן המצביע על התנהגות בלתי נסבלת של הרשות, אשר יש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם, עד כי קמה לו הגנה מן הצדק.

הגנה מן הצדק

47. דוקטרינת ההגנה מן הצדק הוכרה בחקיקה כטענה מקדמית [סעיף 149(1) לחסד"פ] אשר עשויה לעמוד להגנת נאשמים בהליך הפלילי, מכח סמכותו הטבועה של בית המשפט, לבטל אישום העומד בסתירה לעקרונות של צדק והגינות משפטית [כבוד השופט לזין בפסק הדין המנחה בעניין ע"פ 2910/94 יפת ואח' נ. מ"י (פורסם בנבו, להלן: "הלכת יפת")]. בהלכת יפת נפסק, כי

"המבחן הקובע, כפי שאני רואה לאמצו, הוא מבחן ה"התנהגות הבלתי נסבלת של הרשות", היינו התנהגות שערורייתית, שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם.. המדובר במקרים שבהם המצפון מזדעזע ותחושת הצדק האוניברסלית נפגעת, דבר

עמוד 10

שבית-המשפט עומד פעור פה מולו ואין הדעת יכולה לסובלו. ברי כי טענה כגון זו תעלה ותתקבל במקרים נדירים ביותר, ואין להעלותה כדבר שבשיגרה ובענייני דיומא סתם. חשיבותה של טענת ההשתק הפלילי במקרים שבהם התנהגות הרשות הייתה כה מקוממת עד כי אי-אפשר להרשיע אדם, כשמי שמעמידו לדין הוא שהביאו לכלל מעשה. " (פסקה 170 לפסק דינו).

48. בע"פ 4909/02 מדינת ישראל נ. ד"ר איתמר בורוביץ ואח' (פורסם בנבו, ניתן ביום 31.3.2005) (להלן: "עניין בורוביץ") רוכך במקצת מבחן זה. יחד עם זאת נקבע, כי המדובר בדוקטרינה השמורה למקרים "יוצאי דופן" אשר יש להפעילה "מתוך זהירות רבה".

49. בע"פ (מחוזי ת"א) 70770/00 מדינת ישראל נ. משה ארויה, (פורסם בנבו, 20.3.2001, להלן: "עניין ארויה") נאמר כי דוקטרינת ההגנה מן הצדק לא נועדה ליצור תקופת התיישנות קצרה מזו שקצב המחוקק לעבירות השונות. קביעת חזקה, כי כל שיהיו ארוך בהגשת כתב אישום מוביל להחלת דוקטרינת ההגנה מן הצדק אינה מתקבלת על הדעת ויוצרת למעשה תקופת התיישנות בדרך של חקיקה שיפוטית. מנגד נקבע, כי יש לאמץ את המסלול הקונקרטי, הבוחן נסיבותיו של כל תיק ותיק, מבלי לחסום את האפשרות להכיר בהגנה מן הצדק גם על בסיס שיהיו בהגשת כתב האישום. כאשר השיקול המנחה לעניין זה הנו מניעת עיוות דין שנגרם מחמת פגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן (על"ע 2531/01 שמעון חרמון נ. הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין תל אביב יפו (פורסם בנבו)).

50. בעניין ארויה הנ"ל שב בית המשפט על הפסיקה, כי בית המשפט, בדונו בדוקטרינה של הגנה מן הצדק, לא ישקול בהחלטתו רק שיקולים הנוגעים לנאשם או לבית המשפט, כי אם שיקולים המשקפים עקרונות של צדק ציבורי ומתוך מודעות, כי ביטולו של משפט פלילי, על כל המשתמע, יכול וייעשה רק במקרים קיצוניים וחריגים.

51. יש לבחון האם המקרה אשר בפני נמנה על אותם מקרים חריגים אשר בהם יש להורות על תחולתה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק. לשם כך אתייחס לטענות הסנגור לגופן;

חקירה מלאכותית להארכת תקופת ההתיישנות והגשת שני כתבי אישום

52. בהחלטתי מיום 21.4.2018 ולאחר שהוגשו סיכומי המאשימה, התרתי צירופן של ראיות נוספות מטעם הסנגור. בכלל זה הוצגו כתב אישום נוסף שהוגש מטעם המאשימה שבכותרת כנגד הנאשמים דכאן מיום 31.12.2017 בגין אירוע גז נטען (בת.פ 65383-12-17). כמו כן, הוצגו חקירה והשלמת חקירה בטרם הגשת כתב האישום באותו עניין מיום 18.3.13 וחקירה משלימה מיום 19.8.15.

53. באמצעותן של ראיות אלו, חלקן חדשות לטענת הסנגור, מועד סיום החקירה בפועל בתיק המקביל, חפף את מועדי סיום החקירה בתיק זה, כאשר השלמת החקירה מיום 19.8.15 בתיק המקביל הינה

במקביל למועד השלמת החקירה בתיק דכאן ולפיכך ניתן היה להגיש בגינם כתב אישום אחד. לטענת הסנגור, פיצול לכתבי אישום מרובים הוא פגם כרוני של המאשימה, בניגוד להנחיות פרקליט המדינה ומסב עיניו דין וחשש לעיוות דין לנאשמים (בכלל זה הארכת תקופת ועלויות הייצוג). כמו כן, גם בכתב אישום הנוסף שהוגש, בדומה לעניינו, נקטה המאשימה השלמת חקירה שנחיצותה לא הובררה ומלמדת על התנהלות שיטתית לא תקינה של המאשימה.

54. הוראת סעיף 9(ג) לחסד"פ מורה כך;

"(ג) בפשע או בעוון אשר תוך התקופות האמורות בסעיף קטן (א) נערכה לגביהם חקירה על פי חיקוק או הוגש כתב אישום או התקיים הליך מטעם בית המשפט, יתחיל מנין התקופות מיום ההליך האחרון בחקירה או מיום הגשת כתב האישום או מיום ההליך האחרון מטעם בית המשפט, הכל לפי המאוחר יותר".

55. בבג"ץ 6972/96 התנועה למען איכות השלטון נ. היועץ המשפטי לממשלה ואח' (פורסם בנבו, ניתן ביום 9.6.1977), נפסק

"פרשנות תכליתית מחייבת לפרש את החוק כך שאין מירוצ ההתיישנות נקטע אלא בהתקיים הצדקה עניינית לכך. הצדקה כזו אינה קיימת כשלפני התביעה מונח כל חומר החקירה, וכל שנותר עליה לעשות הוא להפעיל בזריזות את שיקול-דעתה, אם יש בחומר כדי להגיש כתב-אישום. פרשנות זו מתיישבת עם זכותו של החשוד לקיום הליך מהיר, ואין היא כופה על התביעה גזירה שאינה יכולה לעמוד בה. פרשנות אחרת תביא לעינוי דין, היא אינה מתיישבת עם כבודו של החשוד, ולא עם הטעם התועלתני העומד בבסיס ההתיישנות. לפיכך, פעולות התביעה בתיק לאחר שהושלמה החקירה קוטעות את מירוצ ההתיישנות (775 - ו)"

56. בתפ (נ') 4784/05 מדינת ישראל נ. ספן בע"מ (10.9.06) נכתב כי

"עומדת למאשימה חזקת תקינות פעולותיה, ומלבד טענה סתמית בענין ההארכה המיותרת של תקופת החקירה, לא הובאה בפני כל ראייה ולפיה פעלה המאשימה שלא בתום לב בביצוע החקירה, ויזמה פעולות חקירה פיקטיביות במהותן, אך ורק במטרה לגרום להארכה מלאכותית של תקופת ההתיישנות".

57. לעניינו, כתב האישום הוגש במסגרת תקופת ההתיישנות ועל כן הדיון בשאלה האם החקירה (ת/4) הנה חקירה מלאכותית אשר נועדה לקטוע את מרוץ ההתיישנות כלל אינה רלוונטית. יחד עם זאת ובראי השיהוי בהגשת כתב האישום, נשאלת השאלה האם המדובר בחקירה מלאכותית אשר יש בה כדי ללמד על השתהות שלא לצורך של המאשימה באופן שעולה לכדי התנהגות שערורייתית של הרשות?

58. בענייננו אכן לא מצאתי תוספת ראייתית מיוחדת אשר הצדיקה זימונו של הנאשם להשלמת החקירה **בת/4**. לעניין זה, עד תביעה מס' 6, מר אוסאמה סעד, גובה ההודעה מיום 19.8.15 לא זכר בעדותו מי הורה לו להשלים את החקירה ומה הייתה הדרישה להשלמת החקירה והשיב לשאלת בית המשפט בשלילה, משנשאל אם זו חקירה שהוא ניהל (עמ' 17, ש' 21-26 לפר' עדותו).

59. יחד עם זאת, בעדותו הנוספת, בגין הראיות החדשות שהוגשו, העיד בהתייחסו להשלמת החקירה בשני התיקים,

"ש. מדוע לקח זמן עד שחקרתם את האיש הזה בתאריך הזה כאשר האירוע מ-2013. למה חלפו שנתיים בין חקירה לחקירה?"

ת. ב-2013 החוקר הקודם היה איהאב אליאס. באותה תקופה הייתי חוקר של מרחב דרום. אני יודע שאיהאב במהלך התקופה לאחר החקירה עשה כמה פעולות חקירה לזמן את אחיו של החשוד בשם הדס חסין. ניסה לזמנו מס' פעמים ולא הצליח. בשנת 2014 איהאב עזב את המשרד ומוניתי במקומו בנוסף לתפקידי בירושלים. הייתי חוקר של שני מרחבים. אז התחלתי לחזור על התיקים של איהאב והשלמתי את החקירה בתיק זה ובתיק השני" (עמ' 40, ש' 11-17 לפר' עדותו הנ"ל).

60. למעשה על פי עדותו של מר אוסאמה, זימונו הנוסף של הנאשם להשלמת חקירה בשני התיקים, נבע מחילופי גברא אצל המאשימה. גם בהינתן הסבר זה, הרי שהמאשימה התנהלה בשיהוי ניכר בניהול תיק החקירה, שלא לצורך, שכן אף משהושלמה החקירה בטעמיה של המאשימה, חל שיהוי נוסף עד להגשת כתב האישום.

61. בעניין בורוביץ' הנ"ל נפסק, כי **"מטרת החלטה של ההגנה היא לעשות צדק עם הנאשם, ולא לבוא חשבון עם רשויות האכיפה על מעשיהן הנפסדים. ואולם לרוב תיוחס הפגיעה בצדקתו ובהגינותו של ההליך הפלילי להתנהגות נפסדת של הרשויות, ובמקרים כאלה אכן מוטל על בית-המשפט לבקר את מהלכיהן (806 - 807א)".**

62. בענייננו, נוכחתי כאמור, כי המאשימה התנהלה בשיהוי ניכר. יחד עם זאת, מאחר ש"חינוך" המאשימה אינו יכול להוות עילה לתחולת הדוקטרינה של ההגנה מן הצדק, כי אם בחינת התנהלותה ביחס לנאשם הספציפי- האם הנה עולה לגדר התנהגות שערורייתית וחריגה המצדיקה ביטול כתב האישום בעניינו, הרי שלטעמי אינה חלה בענייננו. אכן זימונו של הנאשם לחקירה נוספת שאינה נצרכת, הסבה לו מטבע הדברים, טרחה מיותרת, אך לא נוכחתי כי המדובר במהלך בלתי מידתי. ראשית מאחר שבאותו מועד זומן לחקירה בתיק הנוסף וכמו כן בהתחשב בטענה לחילופי גברי אצל המאשימה- כל זאת במסגרת תקופת ההתיישנות, מכל מקום ולא בחריגה ממנה. מקומו של הדיון בשאלת קיומו של ספק באשר לנחיצות השלמת החקירה בתיק המקביל, אינו כאן.

63. באשר לכך וכמו כן באשר להגשת שני כתבי אישום נפרדים, חומר החקירה בתיק הנוסף אינו פרוס במלואו בפניי ואיני יכולה להיווכח, כי השלמת החקירה באותו עניין, אכן הייתה מהלך מיותר ו/או כי הסתיימה החקירה באותם מועדים שבכתב האישום אשר לפניי וכי ניתן היה להגישם גם יחד. העד מטעם המאשימה העיד בדבר ניסיון נוסף לאתר את אחיו של הנאשם דכאן בשנת 2017 (עמ' 42, ש' 11-13 לפר' עדותו) ולמעשה לאחר פעולת החקירה האחרונה בתיק זה.

64. ככלל, זימונו של עד, מהווה "פעולת חקירה". בע"פ 207/56 מחמד צויטאט נ. היועץ המשפטי לממשלה (ניתן ביום 12.4.57) וראה גם ע"פ 211/79 גזית ושחם חברה לבנין בע"מ נ. מדינת ישראל (פורסם בנבו, 12.11.79). למאשימה עומדת חזקת התקינות בפעולתה; המדובר בעד נדרש אשר זימונו לא צלח בעבר ועל פניו, לא נוכחתי בחוסר תום לב של המאשימה מעצם זימונו. טענות אלו של הגנה מן הצדק, מקום בחינתן הראוי הוא במסגרת התיק הנוסף, כאשר צרכי החקירה יעמדו לנגד עיני המותב הדין בתיק ויידונו לגופן. באשר לפיצול שני כתבי האישום, יש לציין, כי במובחן מ-ת"ד 7010-02-12 (אשר אף הוא אינו מחייב את בית משפט זה והנו מתחום התעבורה) הרי שבעניינינו שני כתבי האישום אינם נובעים ממסכת עובדתית זהה אחת. כמו כן, רק עד תביעה אחד הנו משותף לשני כתבי האישום ויתר העדים לאו. לכך יש השלכה משמעותית על סוגיית "עינוי הדין" שנגרם לנאשם. כתב אישום זה, אמור היה להיות מוגש, מכל מקום, בין אם באופן שהנו מאחד את שני כתבי האישום ובין אם באופן זה ועל כן, אין להורות על ביטולו.

65. באשר לתיק זה, נוכחתי, כי המאשימה התנהלה בשיהוי ניכר ובאופן בלתי הולם, בין היתר, מטעמים של חילופי גברא אצל המאשימה, אך לא רק. התנהלות זו של המאשימה יש לבקר אך לאו בדרך של ביטולם הגורף של כתבי האישום. לעניינינו, השתהותה של המאשימה נעשתה במסגרת תקופת ההתיישנות ולא בחריגה הימנה ובכך יש להבחין את עניינינו מן העניין שנדון בת"פ (נת 56034-10-15 מדינת ישראל נ. ש.א.מ מרכז הגז בע"מ ואח') (פורסם בנבו, 3.5.2017, להלן: "פס"ד ש.א.מ.") (אשר ממילא אינו מחייב את בית משפט זה), שם הוגש כתב האישום בחלוף תקופת ההתיישנות [ובשיהוי משמעותי יותר משכאן לפיכך].

אכיפה בררנית

66. לטענת ההגנה, נקטה המאשימה באכיפה בררנית משלא העמידה לדין את מוסר ההודעה, מי אשר העיד על עצמו כי הנו נהג הנאשמת. מוסר הודעה זו אף לא נחקר על הודעתו לא כל שכן על האפשרות להעמדתו לדין. ככל שסברה המאשימה, כי אחסון גפ"מ באתר הנו עבירה, היה עליה להעמיד לדין גם את מוסר ההודעה שהעיד על עצמו שהיה נהג הנאשמת וידיעתו מבוססת על הובלת גפ"מ אל האתר וממנו על ידו.

67. לעניינינו, כל שיש בפני בית המשפט הנה הטענה, כי הנהג של החברה הנאשמת לא נחקר. בפועל, כעולה מן הראיות, המדובר במי אשר מסר את המידע למפקח איאהב אליאס- כי הצוברים שייכים לנאשמים- כמי אשר עבד בעבר כנהג אצל הנאשמים (ר' ת/5 למשל, ת/7);

68. ראשית, בהעדר טענה לתקופת עבודתו אצל הנאשמת, עובדה המצויה בידיעתם של הנאשמים, הרי שלא אוכל לקבוע, כי חלה חובה לחוקרו נוכח קיומה של אפשרות להתיישנות בעניינו. עובדה זו לכשעצמה מבחינה את עניינו מן הנאשמים; שנית, המידע שמסר, כי שימש בעבר כנהג אצל הנאשמים, עדיין אינו מספק על מנת לייחס לו ביצוע עבירות של הובלת ו/או אספקת גז, בהעדר ראיות בנוגע לביצוע עבירות במועד ספציפי, שכן נהג כ"שלוח" עשוי לשאת באחריות בגין אירוע ה"שליחות", במובחן מן הנאשמים, אשר מעצם היותם "ספק גז" נושאים באחריות למתקן מעצם קיומו. בבחינת למעלה מן הצורך יוסף - כי אף לגופו של עניין לא הוצגה ולו ראשית ראיה בנוגע לסוגיית אחריותו ו/או אשמתו בביצוע עבירות כדוגמת אילו שבוצעו על ידי הנאשמים; אמנם נהג עשוי אף הוא להיחשב כ"ספק גז" ככל ששימש כ"שלוחה" של החברה וביצע עבודות מסוג הובלה ואספקת גז. אך במובחן מן החברה, עשויות לעמוד להגנתו טענות שאין עומדות לנאשמים דכאן- העדר מודעותו לכך, כי הנאשמת פועלת בלא רישיון ו/או כי הנה מחויבת לעשות כן. בסופו של יום לא הוצגה ולו ראיה לכאורה לסוגיית אחריותו. מכלל טעמים אלו לא שוכנעתי בדבר אכיפה בררנית.

69. לכך רק מתווספת העובדה, כי בחקירתו בתיק המקביל מסר הנאשם,

"ש. אז, אין לך רישיון לאחסון גז?"

ת. לא, יש לי רק רישיון לחלוקה והובלה"

(ש' 53-54, נ/4)

לא הוכח לטעמי יסוד מספק לפיכך להתרשמותי בדבר אכיפה בררנית בגין העדר חקירת הנהג הקודם או הנוכחי לפיכך.

70. חרף קבעתי בדבר התנהלות המאשימה בשיהוי ניכר ולא מוצדק, נחה דעתי כי ענייננו אינו נמנה על אותם מקרים קיצוניים בהם יש להורות על ביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק. לא הוכח לטעמי חשש לעיוות דין מחמת פגיעה בהגנת הנאשם. אף לא הונחו בפניי שיקולים המשקפים עקרונות של צדק ציבורי- "חינוך" המאשימה לא יכול להעשות על דרך של מתן פטור גורף לעברייני גז. משאין להחיל על דרך חקיקה שיפוטית תקופת התיישנות קצרה יותר על דרך קבלת השיהוי בהגשת כתב אישום, לכשעצמו, כעילה לביטול כתב אישום ומאחר שהעובדות מדברות בעד עצמן במקרה זה, דומה בעיני כי לא יהא זה צודק ונכון, גם מבחינת מראית פני הצדק החברתי, כי חוטא יצא נשכר, שעה שבמעשיו אפשר קיומו של סיכון פוטנציאלי לציבור הרחב, להתרחשותו של אירוע נזק מסוכן. מה גם, כי על פי המבחן התלת שלבי שנקבע בהלכת בורוביץ' הנ"ל ובמובחן מקביעת בית המשפט בפס"ד ש.א.מ. הנ"ל, דומה בעיני כי ניתן לרפא את פגם השיהוי שלא על דרך ביטולו של כתב האישום;

71. כבר נפסק, כי לשיהוי ממושך בהליך הפלילי, ובין היתר בהגשת כתב אישום, יש לתת משקל בשלב גזירת הדין, כאשר משקלה של הטענה יוכרע בהתאם לנסיבות [ע"פ 4434/10 אבי יחזקאלי נ. מדינת

ישראל (ניתן ביום 16.3.11, פורסם בנבו). גם בתפ (נצ') 33849-04-10 מדינת ישראל נ. ח'ליל עובייד (פורסם בנבו, ניתן ביום 12.7.12) נפסק, כי שיהיו בהגשת כתב אישום אינו עילה לפטור מענישה, כי אם שיקול במכלול שיקולי גזירת הדין. שיקול אשר עשוי לשמש לקולא. אם כן, הרי שבמידת הצורך, לשיהיו בהגשת כתב האישום יינתן משקל בשלב גזירת העונש. בכך יש כדי לאזן נכונה לטעמי בין קיום תכליותיו של ההליך הפלילי מחד ומתן משקל הולם לנסיבותיו הספציפיות של התנהלות תיק זה, בשיהיו ניכר, באופן שככול שימצא לנכון תהא לכך השלכה לעניין העונש, כ"כפרה" על עינוי דין מיותר, אם וככל שנגרם לנאשם.

סיכום של דבר

72. לאור הנני מרשיעה את הנאשמים בעבירות המיוחסות להם בכתב האישום-

עבירת התקנת מתקן גז שלא לצריכה עצמית, מבלי לקבל היתר לכך מאת המדינה, עבירה על פי סעיפים 4(א) יחד עם סעיף 25(ב) לחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989 (א) (להלן: "**חוק הגז**").

73. הצדדים מוזמנים לישיבת טיעונים לעונש ליום 3.10.18 שעה 11:00.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים ותזמנם למועד הדין.

הסגור ידאג לזימון הנאשמים לדין.

המזכירות תודיע טלפונית לצדדים דבר מתן הכרעת הדין.

ניתנה היום, כ"ג אלול תשע"ח, 03 ספטמבר 2018, בהעדר הצדדים.